

GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
KAIVUONON KOMUUNI

Møteinnkalling

Utvalg: **Ungdomsrådet**
Møtested: , TEAMS
Dato: 01.12.2020
Tidspunkt: 16:00

Eventuelt gyldig forfall må meldes snarest til Kjersti Rennestraum.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni
9146 Olderdalen, 24.11.2020

Oliver Løvli (s.)
Leder

Greta Larsen (s.)
sekretær e.f.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
RS 1/20	Ungdommens distriktspanel ber om tilbakemelding		2015/545
PS 13/20	Svar på Ungdommens distriktspanels forslag til politikk for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge i fremtiden.		2015/545
PS 14/20	Tildeling av rusforebyggende midler 2020		2015/545
PS 15/20	Høring - Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune		2015/545

Fra: Distriktssenteret (Post@kdu.no)

Sendt: 19.11.2020 12:43:36

Til:

Kopi:

Emne: Ungdommens distriktspanel ber om tilbakemelding

Vedlegg: Brev til ungdomsråd kommunestyre mm.dotx;15 forslag til ny politikk 11.11.20.pdf

Til ungdomsrådet og ordføreren i kommunen

Hva skal til for at flere unge bosetter seg i Distrikts-Norge i framtida? Ungdommens distriktspanel har 15 forslag som de ønsker tilbakemelding på.

[Ungdommens distriktspanel](#) består av 10 ungdommer fra hele landet som våren 2021 skal gi regjeringen 10 gode råd om framtidens distriktpolitikk. Siden januar 2020 har Ungdommens distriktspanel spurt andre ungdommer om hva som skal til for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge også i framtida. [Svarene](#) er brukt for å lage konkrete forslag til ny politikk. Disse forslagene ønsker panelet nå å høre deres mening om.

Vi håper at kommunene som mottar denne henvendelsen setter forslagene fra

Ungdommens distriktspanel på sakskartet i et møte før 1.februar 2021. Tilbakemeldingene skal sikre at panelet gir de viktigste og beste rådene til regjeringen neste vår.

På nettsiden til Ungdommens distriktspanel finner dere en presentasjon med forslagene til ny politikk. Nettsiden brukes også for å sende inn svar på hva dere mener om forslagene.

Vedlagt ligger praktisk informasjon om hvordan tilbakemeldingen kan gis, og forslagene presentert i en powerpoint. Dokumentene kan brukes i et saksfremlegg til ungdomsrådet, kommunestyret eller andre kommunale politiske organ.

Hvis det ikke er anledning til å sette saken på sakskartet håper vi dere oppfordrer medlemmene til å sende inn svar på egenhånd, som privatpersoner.

Distriktssenteret tilrettelegger og er sekretariat for arbeidet i Ungdommens distriktspanel. Vi bidrar gjerne med mer informasjon ved behov.

Send mail til post@distriktssenteret.no eller kontakt Anne Irene Myhr på tlf 48168279, og Anne Kathrine Gårdvik på tlf 97575995.

På forhånd takk for hjelpen.

vennlig hilsen

Anne Kathrine Gårdvik

rådgiver

Distriktssenteret - Kompetansesenter for distriktutvikling

Tlf: 975 75 995 E-post: anne-kathrine.gardvik@kdu.no

www.distriktssenteret.no - [Meld deg på nyhetsbrevet vårt](#) - facebook.com/distriktssenteret

Ungdommens distriktspanel trenger tilbakemelding fra dere

Ungdommens distriktspanel består av 10 ungdommer mellom 14 og 23 år som våren 2021 skal gi regjeringen 10 råd om fremtidens distriktpolitikk. Siden januar 2020 har ungdommene hentet innspill fra andre unge om hva som skal til for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge i fremtiden. Distriktssenteret er tilrettelegger for panelet.

Basert på innspillene har ungdommene laget forslag til politikk på ulike områder. Forslagene er presentert i 15 ulike historier som skal synliggjøre det ungdommene mener er de viktigste behovene og utfordringene for distriktskommuner, og hva slags endringer som må til i distriktpolitikken.

15 forslag til politikk skal bli til 10 råd

De 15 forslagene testes nå på mange ulike personer og grupper. Dette gjør panelet for å finne ut av om de er på riktig spor. Etter testingen skal forslagene konkretiseres til 10 råd.

Her er informasjonen dere trenger

De 15 forslagene ligger på [distriktspanelet sin nettside](#). Her skal også tilbakemeldingene legges inn. Panelet har laget **4 spørsmål** som besvares til **hvert av de 15 forslagene** til politikk.

Forslag til gjennomføring

Dere kan kommentere alle 15 forslagene, eller prioritere de dere mener er viktigst. På <https://ungdomspanel.distriktssenteret.no/politikkforslag/> kan dere klikke på forslagene dere ønsker å besvare. I flere av forslagene foreslår Ungdommens distriktspanel at det er kommunen og fylkeskommunen som må gjøre vedtak om endring i politikken. Se derfor ekstra nøye på disse.

Om dere er ei gruppe som skal besvare samlet (Ungdomsråd, kommunestyre, hovedutvalg e.l.) sørg for at denne informasjonen sendes alle på forhånd slik at hele gruppa kan gå inn på nettsiden og gjøre seg kjent med forslagene. Forslagene er dessuten vedlagt i en powerpoint-presentasjon.

Besvarelsen kan også gjøres individuelt.

På forhånd takk for hjelpen

Ved å besvare forslagene bidrar dere til å synliggjøre hva som er viktig i fremtidens distriktpolitikk. Vi håper derfor at dere kan sette av tid til å svare på om forslagene fra Ungdommens distriktspanelet treffer, eller om det er noe som bør endres før forslagene konkretiseres til 10 gode råd.

Dersom dere har spørsmål eller ønsker mer informasjon, ta kontakt med Distriktssenteret sine kontaktpersoner på post@distriktssenteret.no.

Svarfrist er 1.februar 2021

VI ØNSKER DIN TILBAKEMELDING!

Svar på disse spørsmålene:

- Er det noe ved disse forslagene som bør endres?
- Hva kan du/dere gjøre for at denne politikken skal bli gjennomført?
- Hvilke andre aktører mener du/dere må involveres for at politikken skal bli gjennomført?
- Vil forslagene få flere unge til å bosette seg og bli boende i distriktene?

Forslag til ny politikk

1. Kort vei til psykisk helsehjelp
2. Høyhastighetsnett
3. Desentralisert utdanning
4. Statsråd for bærekraft
5. Nærhet til naturen gjør distriktene attraktive
6. Kontorfellesskap
7. Regional jobbkoordinator
8. Garanti for lærlingeplass
9. Økonomiske virkemidler
10. Attraktive distriktssamfunn – nytt utviklingsprogram
11. Å komme seg fra A til Å
12. Skolen i lokalsamfunnet=lokalsamfunnet i skolen
13. Gi ungdomsrådene reell innflytelse
14. Digitalt innbyggertorg
15. Stemmerett for 16-åringer

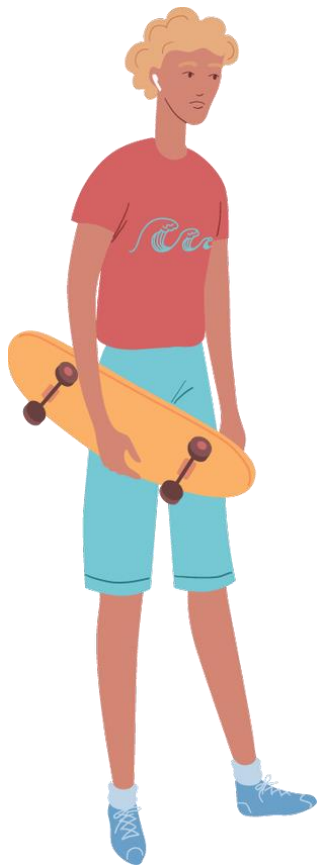

BEHOVET ER

KORT VEI TIL PSYKISK HELSEHJELP

Karl er 14 år og elev på en ungdomsskole i en distriktskommune. I dag har han en dårlig dag, og har over en lengre periode følt seg nedstemt og savner en person å snakke med. I går hadde han tenkt å banke på døren til helsesykepleieren som er på skolen en dag i uken, men det ble for skummelt. Nå må han vente til neste uke. Karl vet at på større steder er det helsesykepleier på skolen flere dager i uken, noe han savner på sin skole.

HVA MÅ TIL FOR AT KARL SKAL FÅ HJELP? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Alle elever må ha daglig tilgang til lavterskeltilbud for psykisk helsehjelp
- På alle ungdomsskoler og videregående skoler skal det være en åpen dør for hjelp alle dager
- Det utvikles en digital helhetsløsning med nettsted, chat, timebestilling for samtale, app og lignende
- Stortinget endrer kommunehelsesloven slik at trygghet for ungdom er en del av beredskapen og krisestaben i distriktene

BEHOVET ER HØYHASTIGHETSNETT

Robert på 25 år har flyttet til Lauvås kommune og jobber som rådgiver i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette er mulig etter beslutningen om at offentlig ansatte kan velge arbeidssted selv. Han kombinerer yrket som rådgiver med å være sauebonde.

Til vanlig sitter han i et felleskontor i kommunesenteret. I travle perioder som sauebonde forsøker han å arbeide hjemmefra, men dette er utfordrende fordi bygda har dårlig bredbåndsdekning. Selv om dagens teknologi gjør det mulig å jobbe og bo hvor som helst, er det liten vilje til å bygge ut høyhastighetsnett i de gjenstående områdene. Robert har venner som ønsker å flytte til hjemstedet, men som kvier seg for det i fall de ikke kan jobbe hjemmefra.

HVA MÅ TIL FOR AT DET SKAL BLI HØYHASTIGHETNETT TIL ALLE? FORSLAG TIL NY POLITIKK;

- Alle må ha tilgang til stabilt høyhastighetsnett med kapasitet til å kunne jobbe hjemmefra, benytte skoleplattformer og ha tilgang til digitaliserte offentlige tjenester
- Høyhastighetsnett må anses som grunnleggende infrastruktur som alle har lik rett til
- Offentlige og private investeringer i høyhastighetsnett må øke i distriktene for å sikre alle lik tilgang
- Utbyggingen må komme i distriktene først der behovet er størst.

BEHOVET ER **DESENTRALISERT UTDANNING**

Maya går på videregående skole i kystkommunen Havdis, på studieretning havbruk. Hun måtte flytte hjemmefra etter 10. klasse for å gå på den linja hun ønsket. Hun mistrives med å bo alene på hybel, langt unna familien, og hun er usikker på om hun skal fortsette på skolen. Maya skulle ønske at det var bedre tilrettelagt for unge hybelboere. Hun savner at noen spør hvordan hun har det, og kan hjelpe til med praktiske ting.

Maya har lyst til å ta en utdanning som bedrifter i hjemkommunen har bruk for, men kvier seg for å flytte enda lenger vekk til storbyen for å studere. Flere hun kjenner kom aldri hjem etter studiene – utdanningsinstitusjonene har blitt sentralisert, og ungdommene må flytte etter. Maya stiller spørsmål ved denne utviklingen siden mye av næringslivet studiene kvalifiseres for er i distriktene.

HVA MÅ TIL for at Maya kan velge en desentralisert utdanning?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- De videregående skolene har en desentralisert struktur som tilbyr fag som næringslivet i regionen etterspør
- Kommunen og fylkeskommunen må ha miljøarbeidere som følger opp ungdommer som bor på hybel
- At Distriktsnæringsutvalget sitt forslag om at universitet, høyskoler og fagskoler skal utvikle campusmodeller følges opp
- At Distriktsnæringsutvalget sitt forslag om at finansieringen av universitetene, høyskolene og fagskolene følges opp slik at det stimulerer til desentralisert studiestedstruktur

BEHOVET ER **STATSRÅD FOR BÆREKRAFT**

Kaja, 27 år, bor i Ytterberg som er et lokalsamfunn på Vestlandet. Hun bor på et småbruk og driver en turistvirksomhet sammen med to andre unge personer. De tilbyr guiding til turister og næringen vokser.

Kaja er bekymret for konsekvensene av klimaendringene, og mener at tiltakene er for svake. Norge har forpliktet seg til å oppfylle FN sine bærekraftsmål, og Kaja er innstilt på å bidra i arbeidet for å sikre fremtiden for kommende generasjoner. Der hun bor er det oftere flom, fiskeartene forsvinner, og nok snø til å gå på ski har det ikke vært på mange år.

Hun etterlyser en offentlig debatt hvor ansvarlig vekst, forvaltning av natur, bevaring av kulturarv og lokal medvirkning står i sentrum. Hun ser behovet for at arbeidet koordineres og vurderes helhetlig.

HVA MÅ TIL FOR AT ARBEIDET MED BÆREKRAFTIG UTVIKLING BLIR KOORDINERT ? FORSLAG TIL NY POLITIKK

- Regjeringen gir ansvaret for å koordinere det nasjonale arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål innen 2030 til en egen statsråd
- For å koordinere det lokale og regionale arbeidet skal det være bærekraftskoordinatorer. De kan være ansatt i kommunen, eller gjennom et interkommunalt samarbeid
- For at kommunene skal prioritere ressurser til bærekraftskoordinatorer må Stortinget bevilge øremerkede midler i 10 år

BEHOVET ER

NÆRHET TIL NATUREN GJØR DISTRIKTENE ATTRAKTIVE

Ante, 30 år, har etter endt utdanning ved Universitet i Tromsø, flyttet tilbake til hjembygda Å for å ta over hjemgården med 20 melkekyr. Han er opptatt av bærekraftig matproduksjon, og at det skal produseres mat i hele landet. Det kan bidra til økt selvforsyning. Han ser også muligheter i å bruke naturen for videre næringsutvikling. Ante bruker all fritid til å få frisk luft i naturen.

I regionen er det store planer for vindkraftutbygging og nye vegtraseer. Som grunneier blir Ante invitert til møter med flere regionale og lokale myndigheter. Han opplever at de ønsker å få igjennom sine planer uten at lokale verdier blir verdsatt og vurdert. Utbyggingene vil endre lokalsamfunnet for all tid, men ingen vil diskutere de langsiktige konsekvensene.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTENE KAN ØKE SIN ATTRAKTIVITET VED Å HA NÆRHET TIL NATUREN.

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Til alle utbyggingsaker skal det være en konsekvensvurdering. Disse må i større grad vurdere og verdsette konsekvensene for fremtidens generasjoner
- Nærheten til naturen må få større betydning i arbeidet med lokal samfunnsutvikling hvor det tas hensyn til rekreasjon, bosetting og næring
- For å sikre selvforsyningen må kommunene vedta nullvisjon for nedbygging av matjord

BEHOVET ER

KONTORFELLESSKAP

Hadia og Petter er et ungt par som har studert i Oslo. Petter etablerte sin egen gründervirksomhet i løpet av studietiden, mens Hadia fikk en stipendiatstilling. Når de er hjemme på juleferie i hjemkommunen til Petter snakker de om hvilke muligheter de har for å flytte dit.

I kommunen er det ingen kontorer til leie. De er redde for at de blir sittende mye alene å arbeide og ikke får være del av et større, nytenkende fagmiljø. De vet at det er flere gründere i kommunen og kjenner flere som vurderer flytting og har noen av de samme bekymringene.

HVA MÅ TIL FOR AT HADIA OG PETER KAN ARBEIDE I ET KONTORFELLESSKAP MED ANDRE UNGE PERSONER? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Fagmiljø og jobbfellesskap for unge som etablerer seg eller som tar med seg jobben sin til distriktene
- Offentlig forvaltning vedtar ny personalpolitikk slik at det aktivt legges til rette for fjernarbeid. Det skal synliggjøres i alle stillingsannonser.
- Det finnes egne økonomiske virkemidler til etablering av kontorfellesskap
- Kontorfellesskapene må ha høyhastighetsinternett , og planlegges med fleksible løsninger.

Behovet er

REGIONALE JOBBKOORDINATORER

Kristian er 24 år, og er utdannet elektroingeniør. Han ønsker å bosette seg i regionen han er oppvokst i. Koronapandemien har ført til at mange unge og nyutdannede sliter med å få seg jobb. Kristian får støtte fra NAV, uten at det hjelper ham med å finne ut av hva han vil arbeide med. Kristian føler at det er belastende å fortelle folk at han får hjelp av NAV. Han savner et fellesskap, trygghet, arbeidspraksis og penger på kontoen som gjør at livet er verdt å leve.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTSUNGDOM FÅR ARBEIDSERFARING?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Ungjobb etableres som en egen underliggende etat til NAV, og er et tilbud til ungdom i aldersgruppen 15 til 25 år
- Regionale jobbkoordinatorer arbeider i Ungjobb, og de har kontor sammen med næringsapparatet
- Regionale jobbkoordinatorer skal arbeide med å koble ungdom til lokalt næringsliv og tilby sommerjobb, deltidsjobb, praksisplass og fast heltidsjobb
- Regionalt næringsliv og offentlige institusjoner må gå sammen og etablere regionale trainee-ordninger

Behovet er

GARANTI FOR LÆRLINGEPLASS

Ola, 17 år, er elev på videregående skole, studieretning helse- og oppvekstfag. Målet er å bli helsefagarbeider. I mange distriktskommuner blir det flere eldre innbyggere, og i framtiden vil det være stort behov for helsefagarbeidere. Likevel opplever han en usikkerhet knyttet til om han har en jobb å gå til når han er ferdig, og han søker på lærlingeplass en rekke steder .

HVA MÅ TIL FOR Å SIKRE NÆRINGS LIV OG OFFENTLIG VIRKSOMHET NOK ARBEIDSKRAFT?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Gi ungdommene som kommer inn på yrkesfaglig studieretning garanti for lærlingeplass
- Dersom ungdommene ikke får lærlingeplass skal de ha garanti for plass på påbygging til generell studiekompetanse
- I områder med små fagmiljøer og lange avstander har det offentlige et spesielt ansvar for å tilby lærlingeplasser
- Næringsliv og offentlig virksomhet skal sikres full finansiering av lærlingen

Behovet er

ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

Maja, 24 år, har startet på siste året på lærerutdanning ved Nord universitet sin avdeling i Levanger. Hun har begynt å tenke på livet etter studiene og hvilke jobbmuligheter hun har. Hun kommer fra Berlevåg kommune i Troms og Finnmark, et sted tankene ofte går til. Maja vurderer å flytte tilbake, men vet ikke om kompetansen hennes er etterspurt i kommunen. I tillegg har hun hørt at det er utfordrende å finne seg bolig der.

I løpet av studietiden har hun fått flere ideer til å utvikle nye læringsverktøy for barn med lærevansker, men er usikker på hvilke muligheter hun har til å jobbe videre med ideene sine i hjemkommunen.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTSUNGDOM KAN INVESTERE I NÆRING OG BOLIG?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Det må være støtteordninger til reduksjon av studielån, unge gründere, bedrifter som tar inn ungdommer på sommerjobb og praksisplass
- Distriktsungdom fra hele landet skal bidra i utformingen av støtteordningene
- Investeringsfond som bidrar med kapital til unge etablerere
- Ungt entreprenørskap skal styrkes som faglig tilbud på videregående skoler i distriktene
- Distriktskommuner har Ungbo sammen med Husbanken og lokale banker. De skal gjøre finansieringsordninger kjent for førstegangsetablerere

BEHOVET ER

ATTRAKTIVE DISTRIKTSSAMFUNN – ET NYTT UTVIKLINGSPROGRAM

Jelena på 26 år er nytilflyttet veterinær i distriktskommunen Heia. Hun synes det er vanskelig å bli kjent med nye mennesker i alle aldre, og synes det er trist med de mange tomme lokalene i sentrum. Hun er ivrig fotograf og liker å tegne, og skulle ønske det fantes et møtested for kreative unge. Hun tar kontakt med kommunen, men de har ingen midler til å støtte et slikt initiativ. I tillegg har kommunen en gammel kommuneplan og en gammel strategi for stedsutvikling. Hun møter et engasjert ungdomsråd, kunstforening og idrettslag, men de frivillige organisasjonene har ingen felles møteplass.

HVA MÅ TIL FOR Å LAGE GODE DISTRIKTSSAMFUNN MED MANGE MØTEPLASSER ? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Etablering av et nytt utviklingsprogram for kommuner i [sentralitet 4, 5 og 6](#) , der det er mulig å søke på midler til langsiktige utviklingsprosjekter
- Fylkeskommunene vedtar strategi for attraktive lokalsamfunn, og frivilligheten blir anerkjent som limet i lokalsamfunnet
- Vi må ha frivillighetsentraler som koordinere arbeidet med å lage gode, trygge og inkluderende møteplasser på tvers av generasjoner
- Alle kommuner har strategier for samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og tilbyr gratis lokalleie i kommunale bygg
- Tilbud om billig lokalleie for unge gründere, kulturelle og kreative unge næringsutøvere

BEHOVET ER: Å KOMME SEG FRA A TIL Å

I distriktene bor folk spredt. Elias er 25 år og oppvokst på Måsøy. Han bekymrer seg over at øya han kommer fra stadig får dårligere fastlandsforbindelse. Veiene blir ikke vedlikeholdt og flyavgangene blir færre. Det finnes ikke kollektivtilbud utenom skolebussen, og ungdommene i bygda kommer seg ikke til ungdomsklubben i sentrum. De er ensomme.

Elias er utdannet ved NMBU på Ås, og mener at distriktene er det beste utgangspunktet for en økt satsing på teknologiutvikling for grønn mobilitet. Han har studert markedets interesse for utvikling av distriktene, og mener at resultatet er nedslående. Elias har imidlertid store forhåpninger til at fornybar energi-drevet transport som el-fly, hydrogenbåter og tog vil komme kommunikasjonen i distriktene til gode.

Hva må til

for at distriktene har en bedre infrastruktur enn i dag? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Etablering av ordningen HENT MEG hvor du bestiller transport fra der du er til ønsket møtested på alle dager
- Kortbanenettet utbygges til å ta imot fremtidens luftfart
- Fylkesveier og fylkesveiferger får et økonomisk løft slik at varene som produseres og folket som bor der kommer frem
- Billettpriser på all transport må senkes for ungdom
- Jernbanen utbygges til flere distrikter
- Trygghet med å bo i distriktene må økes ved å sikre rasutsatte strekning, bygge gang- og sykkelveier og plassere flere gatelys
- I distriktene produseres det konkurransedyktig fornybar energi som må inngå i fremtidens transportløsninger

Behovet er

SKOLEN I LOKALSAMFUNNET = LOKALSAMFUNNET I SKOLEN

9. klasse lærer om medbestemmelse og lokaldemokrati i samfunnsfagtimen. I løpet av timen kommer spørsmålet: «hvor kan vi som ungdom komme med innspill til og påvirke kommunen?». De har lenge diskutert at de savner et sted å møtes etter skoletid, en ungdomsklubb. Klassen har et elevråd og kommunen et ungdomsråd. Likevel er det ikke alltid like enkelt å få lokalpolitikere i tale, slik at de kan få lagt fram sine argumenter for hvorfor ungdomsklubb bør prioriteres.

Hva må til for at samfunnsutviklingen skal bli mer ungdomsturt? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Temaet medbestemmelse i lokaldemokrati forsterkes i læreplanen for 1. til 10. klasseser. Skolen synliggjør de unge sine muligheter i lokaldemokratiet
- Alle kommuner har ungdomscoordinatorer som tilrettelegger for samarbeid med kommune, fylkeskommune og ungdommen. Koordinator tilrettelegger også for arbeidet i ungdomsrådet
- Ungdom må ha mulighet til å mene noe om all samfunnsutvikling
- Kommunenes sentralforbund (KS) tar ungdomsmedvirkning inn i folkevalgtprogrammet

BEHOVET ER

GI UNGDOMSRÅDENE REELL INNFLYTELSE

Ungdomsrådet i Granved kommune har engasjert seg i kommunens stedsutvikling. De ser at valgene som er tatt ikke ivaretar barn og unges interesser. Ungdomsrådet har utarbeidet en rekke innspill, og har skrevet et innlegg i lokalavisa. Men de vet ikke hvordan de skal få kommunepolitikerne til å høre på dem. De forsøker i tillegg så godt de kan å sette seg inn i saksdokumenter og saksbehandlingsrutiner, men det er vanskelig å få et helhetlig bilde og finne ut hvordan de skal gå frem. De samme utfordringene finnes også på regionalt og nasjonalt nivå.

Hva må til for at ungdomsrådene gis reell innflytelse? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Det opprettes et nasjonalt ungdomsråd
- Kommune-loven endres slik at kommunestyrene og fylkestingene gir ungdomsrådene tale- og forslagsrett i kommunestyremøtene og fylkestingene
- Ungdomsrådene skal ha mulighet til å uttale seg i alle saker som er til behandling
- Retningslinjene for kommunal og fylkeskommunal saksbehandling endres slik at konsekvensene for ungdom utredes
- Malene for saksbehandling endres slik at saker som ungdomsrådet skal behandle skrives slik at ungdommene forstår innholdet
- Ungdomskoordinatorerne er ansatt i alle kommuner

BEHOVET ER **DIGITALT INNBYGGERTORG**

Stian har mange ideer for hvordan tettstedet Lia kan bli et bedre sted å bo. Han savner en digital kanal for å kommunisere, gi uttrykk for behov, ønsker og levere sine egne forslag til løsninger. Han skjønner at ikke alt kan bli realisert, men mange av forslagene hans vil gjøre Lia mer attraktiv for både ungdom og voksne.

Når det ikke eksisterer en kanal for å komme med innspill tror Stian at kommunen går glipp av mange gode forslag. Samtidig føler han at det er vanskelig å delta i utviklingen av eget sted.

Hva må til

for at alle ungdommer har en stemme i samfunnsutviklingen? **FORSLAG TIL NY POLITIKK:**

- Det blir laget en plattform for digitalt innbyggertorg for ungdom som tilbys distriktskommunene gratis
- Distriktsungdom skal delta aktivt i utformingen av digitalt innbyggertorg
- Samfunnsfagtimene i grunnskolen og videregående skole brukes til læring i bruk av digitalt innbyggertorg for ungdom
- Kommunene skal svare på alle henvendelser som kommer til innbyggertorget

Hva må til for å gi 16-åringer stemmerett? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Stortinget vedtar stemmerett for 16-åringer ved kommune- og fylkestingsvalg.
- Distriktsungdom må ha mulighet til å påvirke utvikling av egen kommune og egne fremtidsmuligheter
- De politiske partiene programfester stemmerett for 16-åringer ved kommune- og fylkestingsvalg
- Ungdom under 20 år skal gjennom nominasjon til valglister sikres fast plass i kommune- og fylkesting

Behovet er: **STEMMERETT FOR 16-ÅRINGER**

Elena går siste året på ungdomsskolen i Risvik. Hun er leder i ungdomsrådet, og er fornøyd med ordfører Marcela sin oppfølging av arbeidet deres. Det er likevel vanskelig å nå gjennom med forslagene fra ungdomsrådet. De har meninger om både helsetjenester, kulturtilbud, behovet for flere sommerjobber og behovet for bedre kollektivtilbud.

Ungdomsrådet ser at kommunestyret og fylkestinget behandler mange saker som angår dem, men som de ikke får være med å påvirke. Mye blir bestemt gjennom valg til kommunestyre og fylkesting. Disse valgene får ikke Elena og ungdomsrådet delta på.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/20	Ungdomsrådet	01.12.2020

Svar på Ungdommens distriktspanels forslag til politikk for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge i fremtiden.

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 15 forslag til ny politikk 11.11.20
- 2 Brev til ungdomsråd kommunestyre mm

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord ungdomsråd velger ut sine 5 prioriterte områder, og besvarer deretter spørsmålene som er laget til forslagene til politikk.
2. Kåfjord ungdomsråd sender sine innspill tilbake til Ungdommens distriktspanel.
3. Sekretær for ungdomsråd sender inn innspillene på vegne av ungdomsrådet.

Saksopplysninger:

Ungdommens distriktspanel består av 10 ungdommer mellom 14 og 23 år som våren 2021 skal gi regjeringen 10 råd om fremtidens distriktpolitikk. Siden januar 2020 har ungdommene hentet innspill fra andre unge om hva som skal til for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge i fremtiden. Distriktsenteret er tilrettelegger for panelet.

Basert på innspillene har ungdommene laget forslag til politikk på ulike områder. Forslagene er presentert i 15 ulike historier som skal synliggjøre det ungdommene mener er de viktigste behovene og utfordringene for distriktskommuner, og hva slags endringer som må til i distriktpolitikken.

De 15 forslagene testes nå på mange ulike personer og grupper. Dette gjør panelet for å finne ut av om de er på riktig spor. Etter testingen skal forslagene konkretiseres til 10 råd. De 15 forslagene ligger på distriktspanelet sin nettside. Her skal også tilbakemeldingene legges inn. Panelet har laget **4 spørsmål** som besvares til **hvert av de 15 forslagene** til politikk:

- 1. Er det noe ved disse forslagene som bør endres?**
- 2. Hva kan du/ dere gjøre for at denne politikken skal bli gjennomført?**
- 3. Hvilke andre aktører mener du/ dere må involveres for at politikken skal bli gjennomført?**
- 4. Vil forslagene få flere unge til å bosette seg og bli boende i distriktene?**

Forslag til ny politikk er:

1. Kort vei til psykisk helsehjelp
2. Høyhastighetsnett
3. Desentralisert utdanning
4. Statsråd for bærekraft
5. Nærhet til naturen gjør distriktene attraktive
6. Kontorfellesskap
7. Regional jobbkoordinator
8. Garanti for lærlingeplass
9. Økonomiske virkemidler
10. Attraktive distriktssamfunn
11. Å komme seg fra A til Å
12. Skolen i lokalsamfunnet= lokalsamfunnet i skolen
13. Gi ungdomsrådene reell innflytelse
14. Digitalt innbyggertorg

15. Stemmerett for 16-åringar

Vurdering:

Kåfjord ungdomsråd kan kommentere alle 15 forslagene, eller prioritere de dere mener er viktigst. Da det er et omfattende arbeid å svare ut spørsmålene til alle 15 forslagene til politikk, har saksbehandler foreslått at ungdomsrådet prioriterer sine 5 viktigste områder. Dersom Kåfjord ungdomsråd ønsker å svare på flere, står man fritt til det.

I flere av forslagene foreslår Ungdommens distriktspanel at det er kommunen og fylkeskommunen som må gjøre vedtak om endring i politikken. Se derfor ekstra nøye på disse.

Besvarelsen kan gjøres som en gruppe eller individuelt, men saksbehandler foreslår at Kåfjord ungdomsråd svarer på dette sammen.

Ved å besvare forslagene bidrar man til å synliggjøre hva som er viktig i fremtidens distriktspolitikk. Dette kan ha stor betydning for ungdomsrådets medlemmer, og det er derfor viktig at man besvarer denne forespørselen fra Distriktsenteret og Ungdommens distriktspanelet.

Ungdommens distriktspanel trenger tilbakemelding fra dere

Ungdommens distriktspanel består av 10 ungdommer mellom 14 og 23 år som våren 2021 skal gi regjeringen 10 råd om fremtidens distriktpolitikk. Siden januar 2020 har ungdommene hentet innspill fra andre unge om hva som skal til for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge i fremtiden. Distriktssenteret er tilretteleggere for panelet.

Basert på innspillene har ungdommene laget forslag til politikk på ulike områder. Forslagene er presentert i 15 ulike historier som skal synliggjøre det ungdommene mener er de viktigste behovene og utfordringene for distriktskommuner, og hva slags endringer som må til i distriktpolitikken.

15 forslag til politikk skal bli til 10 råd

De 15 forslagene testes nå på mange ulike personer og grupper. Dette gjør panelet for å finne ut av om de er på riktig spor. Etter testingen skal forslagene konkretiseres til 10 råd.

Her er informasjonen dere trenger

De 15 forslagene ligger på [distriktspanelet sin nettside](#). Her skal også tilbakemeldingene legges inn. Panelet har laget **4 spørsmål** som besvares til **hvert av de 15 forslagene** til politikk.

Forslag til gjennomføring

Dere kan kommentere alle 15 forslagene, eller prioritere de dere mener er viktigst. På <https://ungdomspanel.distriktssenteret.no/politikkforslag/> kan dere klikke på forslagene dere ønsker å besvare. I flere av forslagene foreslår Ungdommens distriktspanel at det er kommunen og fylkeskommunen som må gjøre vedtak om endring i politikken. Se derfor ekstra nøye på disse.

Om dere er ei gruppe som skal besvare samlet (Ungdomsråd, kommunestyre, hovedutvalg e.l.) sørg for at denne informasjonen sendes alle på forhånd slik at hele gruppa kan gå inn på nettsiden og gjøre seg kjent med forslagene. Forslagene er dessuten vedlagt i en powerpoint-presentasjon.

Besvarelsen kan også gjøres individuelt.

På forhånd takk for hjelpen

Ved å besvare forslagene bidrar dere til å synliggjøre hva som er viktig i fremtidens distriktpolitikk. Vi håper derfor at dere kan sette av tid til å svare på om forslagene fra Ungdommens distriktspanelet treffer, eller om det er noe som bør endres før forslagene konkretiseres til 10 gode råd.

Dersom dere har spørsmål eller ønsker mer informasjon, ta kontakt med Distriktssenteret sine kontaktpersoner på post@distriktssenteret.no.

Svarfrist er 1.februar 2021

VI ØNSKER DIN TILBAKEMELDING!

Svar på disse spørsmålene:

- Er det noe ved disse forslagene som bør endres?
- Hva kan du/dere gjøre for at denne politikken skal bli gjennomført?
- Hvilke andre aktører mener du/dere må involveres for at politikken skal bli gjennomført?
- Vil forslagene få flere unge til å bosette seg og bli boende i distriktene?

Forslag til ny politikk

1. Kort vei til psykisk helsehjelp
2. Høyhastighetsnett
3. Desentralisert utdanning
4. Statsråd for bærekraft
5. Nærhet til naturen gjør distriktene attraktive
6. Kontorfellesskap
7. Regional jobbkoordinator
8. Garanti for lærlingeplass
9. Økonomiske virkemidler
10. Attraktive distriktssamfunn – nytt utviklingsprogram
11. Å komme seg fra A til Å
12. Skolen i lokalsamfunnet=lokalsamfunnet i skolen
13. Gi ungdomsrådene reell innflytelse
14. Digitalt innbyggertorg
15. Stemmerett for 16-åringer

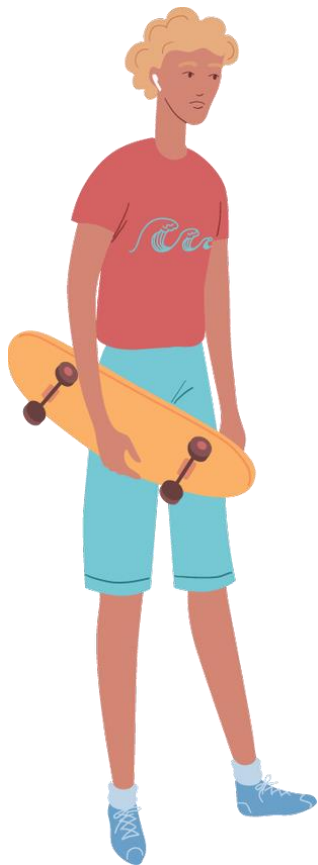

BEHOVET ER

KORT VEI TIL PSYKISK HELSEHJELP

Karl er 14 år og elev på en ungdomsskole i en distriktskommune. I dag har han en dårlig dag, og har over en lengre periode følt seg nedstemt og savner en person å snakke med. I går hadde han tenkt å banke på døren til helsesykepleieren som er på skolen en dag i uken, men det ble for skummelt. Nå må han vente til neste uke. Karl vet at på større steder er det helsesykepleier på skolen flere dager i uken, noe han savner på sin skole.

HVA MÅ TIL FOR AT KARL SKAL FÅ HJELP? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Alle elever må ha daglig tilgang til lavterskeltilbud for psykisk helsehjelp
- På alle ungdomsskoler og videregående skoler skal det være en åpen dør for hjelp alle dager
- Det utvikles en digital helhetsløsning med nettsted, chat, timebestilling for samtale, app og lignende
- Stortinget endrer kommunehelseloven slik at trygghet for ungdom er en del av beredskapen og krisestaben i distriktene

BEHOVET ER HØYHASTIGHETSNETT

Robert på 25 år har flyttet til Lauvås kommune og jobber som rådgiver i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette er mulig etter beslutningen om at offentlig ansatte kan velge arbeidssted selv. Han kombinerer yrket som rådgiver med å være sauebonde.

Til vanlig sitter han i et felleskontor i kommunesenteret. I travle perioder som sauebonde forsøker han å arbeide hjemmefra, men dette er utfordrende fordi bygda har dårlig bredbåndsdekning. Selv om dagens teknologi gjør det mulig å jobbe og bo hvor som helst, er det liten vilje til å bygge ut høyhastighetsnett i de gjenstående områdene. Robert har venner som ønsker å flytte til hjemstedet, men som kvier seg for det i fall de ikke kan jobbe hjemmefra.

HVA MÅ TIL FOR AT DET SKAL BLI HØYHASTIGHETNETT TIL ALLE? FORSLAG TIL NY POLITIKK;

- Alle må ha tilgang til stabilt høyhastighetsnett med kapasitet til å kunne jobbe hjemmefra, benytte skoleplattformer og ha tilgang til digitaliserte offentlige tjenester
- Høyhastighetsnett må anses som grunnleggende infrastruktur som alle har lik rett til
- Offentlige og private investeringer i høyhastighetsnett må øke i distriktene for å sikre alle lik tilgang
- Utbyggingen må komme i distriktene først der behovet er størst.

BEHOVET ER **DESENTRALISERT UTDANNING**

Maya går på videregående skole i kystkommunen Havdis, på studieretning havbruk. Hun måtte flytte hjemmefra etter 10. klasse for å gå på den linja hun ønsket. Hun mistrives med å bo alene på hybel, langt unna familien, og hun er usikker på om hun skal fortsette på skolen. Maya skulle ønske at det var bedre tilrettelagt for unge hybelboere. Hun savner at noen spør hvordan hun har det, og kan hjelpe til med praktiske ting.

Maya har lyst til å ta en utdanning som bedrifter i hjemkommunen har bruk for, men kvier seg for å flytte enda lenger vekk til storbyen for å studere. Flere hun kjenner kom aldri hjem etter studiene – utdanningsinstitusjonene har blitt sentralisert, og ungdommene må flytte etter. Maya stiller spørsmål ved denne utviklingen siden mye av næringslivet studiene kvalifiseres for er i distriktene.

HVA MÅ TIL for at Maya kan velge en desentralisert utdanning?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- De videregående skolene har en desentralisert struktur som tilbyr fag som næringslivet i regionen etterspør
- Kommunen og fylkeskommunen må ha miljøarbeidere som følger opp ungdommer som bor på hybel
- At Distriktsnæringsutvalget sitt forslag om at universitet, høyskoler og fagskoler skal utvikle campusmodeller følges opp
- At Distriktsnæringsutvalget sitt forslag om at finansieringen av universitetene, høyskolene og fagskolene følges opp slik at det stimulerer til desentralisert studiestedstruktur

BEHOVET ER **STATSRÅD FOR BÆREKRAFT**

Kaja, 27 år, bor i Ytterberg som er et lokalsamfunn på Vestlandet. Hun bor på et småbruk og driver en turistvirksomhet sammen med to andre unge personer. De tilbyr guiding til turister og næringen vokser.

Kaja er bekymret for konsekvensene av klimaendringene, og mener at tiltakene er for svake. Norge har forpliktet seg til å oppfylle FN sine bærekraftsmål, og Kaja er innstilt på å bidra i arbeidet for å sikre fremtiden for kommende generasjoner. Der hun bor er det oftere flom, fiskeartene forsvinner, og nok snø til å gå på ski har det ikke vært på mange år.

Hun etterlyser en offentlig debatt hvor ansvarlig vekst, forvaltning av natur, bevaring av kulturarv og lokal medvirkning står i sentrum. Hun ser behovet for at arbeidet koordineres og vurderes helhetlig.

HVA MÅ TIL FOR AT ARBEIDET MED BÆREKRAFTIG UTVIKLING BLIR KOORDINERT ? FORSLAG TIL NY POLITIKK

- Regjeringen gir ansvaret for å koordinere det nasjonale arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål innen 2030 til en egen statsråd
- For å koordinere det lokale og regionale arbeidet skal det være bærekraftskoordinatorer. De kan være ansatt i kommunen, eller gjennom et interkommunalt samarbeid
- For at kommunene skal prioritere ressurser til bærekraftskoordinatorer må Stortinget bevilge øremerkede midler i 10 år

BEHOVET ER

NÆRHET TIL NATUREN GJØR DISTRIKTENE ATTRAKTIVE

Ante, 30 år, har etter endt utdanning ved Universitet i Tromsø, flyttet tilbake til hjembygda Å for å ta over hjemgården med 20 melkekyr. Han er opptatt av bærekraftig matproduksjon, og at det skal produseres mat i hele landet. Det kan bidra til økt selvforsyning. Han ser også muligheter i å bruke naturen for videre næringsutvikling. Ante bruker all fritid til å få frisk luft i naturen.

I regionen er det store planer for vindkraftutbygging og nye vegtraseer. Som grunneier blir Ante invitert til møter med flere regionale og lokale myndigheter. Han opplever at de ønsker å få igjennom sine planer uten at lokale verdier blir verdsatt og vurdert. Utbyggingene vil endre lokalsamfunnet for all tid, men ingen vil diskutere de langsiktige konsekvensene.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTENE KAN ØKE SIN ATTRAKTIVITET VED Å HA NÆRHET TIL NATUREN.

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Til alle utbyggingsaker skal det være en konsekvensvurdering. Disse må i større grad vurdere og verdsette konsekvensene for fremtidens generasjoner
- Nærheten til naturen må få større betydning i arbeidet med lokal samfunnsutvikling hvor det tas hensyn til rekreasjon, bosetting og næring
- For å sikre selvforsyningen må kommunene vedta nullvisjon for nedbygging av matjord

BEHOVET ER

KONTORFELLESSKAP

Hadia og Petter er et ungt par som har studert i Oslo. Petter etablerte sin egen gründervirksomhet i løpet av studietiden, mens Hadia fikk en stipendiatstilling. Når de er hjemme på juleferie i hjemkommunen til Petter snakker de om hvilke muligheter de har for å flytte dit.

I kommunen er det ingen kontorer til leie. De er redde for at de blir sittende mye alene å arbeide og ikke får være del av et større, nytenkende fagmiljø. De vet at det er flere gründere i kommunen og kjenner flere som vurderer flytting og har noen av de samme bekymringene.

HVA MÅ TIL FOR AT HADIA OG PETER KAN ARBEIDE I ET KONTORFELLESSKAP MED ANDRE UNGE PERSONER? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Fagmiljø og jobbfellesskap for unge som etablerer seg eller som tar med seg jobben sin til distriktene
- Offentlig forvaltning vedtar ny personalpolitikk slik at det aktivt legges til rette for fjernarbeid. Det skal synliggjøres i alle stillingsannonser.
- Det finnes egne økonomiske virkemidler til etablering av kontorfellesskap
- Kontorfellesskapene må ha høyhastighetsinternett , og planlegges med fleksible løsninger.

Behovet er

REGIONALE JOBBKOORDINATORER

Kristian er 24 år, og er utdannet elektroingeniør. Han ønsker å bosette seg i regionen han er oppvokst i. Koronapandemien har ført til at mange unge og nyutdannede sliter med å få seg jobb. Kristian får støtte fra NAV, uten at det hjelper ham med å finne ut av hva han vil arbeide med. Kristian føler at det er belastende å fortelle folk at han får hjelp av NAV. Han savner et fellesskap, trygghet, arbeidspraksis og penger på kontoen som gjør at livet er verdt å leve.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTSUNGDOM FÅR ARBEIDSERFARING?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Ungjobb etableres som en egen underliggende etat til NAV, og er et tilbud til ungdom i aldersgruppen 15 til 25 år
- Regionale jobbkoordinatorer arbeider i Ungjobb, og de har kontor sammen med næringsapparatet
- Regionale jobbkoordinatorer skal arbeide med å koble ungdom til lokalt næringsliv og tilby sommerjobb, deltidsjobb, praksisplass og fast heltidsjobb
- Regionalt næringsliv og offentlige institusjoner må gå sammen og etablere regionale trainee-ordninger

Behovet er

GARANTI FOR LÆRLINGEPLASS

Ola, 17 år, er elev på videregående skole, studieretning helse- og oppvekstfag. Målet er å bli helsefagarbeider. I mange distriktskommuner blir det flere eldre innbyggere, og i framtiden vil det være stort behov for helsefagarbeidere. Likevel opplever han en usikkerhet knyttet til om han har en jobb å gå til når han er ferdig, og han søker på lærlingeplass en rekke steder .

HVA MÅ TIL FOR Å SIKRE NÆRINGS LIV OG OFFENTLIG VIRKSOMHET NOK ARBEIDSKRAFT?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Gi ungdommene som kommer inn på yrkesfaglig studieretning garanti for lærlingeplass
- Dersom ungdommene ikke får lærlingeplass skal de ha garanti for plass på påbygging til generell studiekompetanse
- I områder med små fagmiljøer og lange avstander har det offentlige et spesielt ansvar for å tilby lærlingeplasser
- Næringsliv og offentlig virksomhet skal sikres full finansiering av lærlingen

Behovet er

ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

Maja, 24 år, har startet på siste året på lærerutdanning ved Nord universitet sin avdeling i Levanger. Hun har begynt å tenke på livet etter studiene og hvilke jobbmuligheter hun har. Hun kommer fra Berlevåg kommune i Troms og Finnmark, et sted tankene ofte går til. Maja vurderer å flytte tilbake, men vet ikke om kompetansen hennes er etterspurt i kommunen. I tillegg har hun hørt at det er utfordrende å finne seg bolig der.

I løpet av studietiden har hun fått flere ideer til å utvikle nye læringsverktøy for barn med lærevansker, men er usikker på hvilke muligheter hun har til å jobbe videre med ideene sine i hjemkommunen.

HVA MÅ TIL FOR AT DISTRIKTSUNGDOM KAN INVESTERE I NÆRING OG BOLIG?

FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Det må være støtteordninger til reduksjon av studielån, unge gründere, bedrifter som tar inn ungdommer på sommerjobb og praksisplass
- Distriktsungdom fra hele landet skal bidra i utformingen av støtteordningene
- Investeringsfond som bidrar med kapital til unge etablerere
- Ungt entreprenørskap skal styrkes som faglig tilbud på videregående skoler i distriktene
- Distriktskommuner har Ungbo sammen med Husbanken og lokale banker. De skal gjøre finansieringsordninger kjent for førstegangsetablerere

BEHOVET ER

ATTRAKTIVE DISTRIKTSSAMFUNN – ET NYTT UTVIKLINGSPROGRAM

Jelena på 26 år er nytilflyttet veterinær i distriktskommunen Heia. Hun synes det er vanskelig å bli kjent med nye mennesker i alle aldre, og synes det er trist med de mange tomme lokalene i sentrum. Hun er ivrig fotograf og liker å tegne, og skulle ønske det fantes et møtested for kreative unge. Hun tar kontakt med kommunen, men de har ingen midler til å støtte et slikt initiativ. I tillegg har kommunen en gammel kommuneplan og en gammel strategi for stedsutvikling. Hun møter et engasjert ungdomsråd, kunstforening og idrettslag, men de frivillige organisasjonene har ingen felles møteplass.

HVA MÅ TIL FOR Å LAGE GODE DISTRIKTSSAMFUNN MED MANGE MØTEPLASSER ? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Etablering av et nytt utviklingsprogram for kommuner i [sentralitet 4, 5 og 6](#) , der det er mulig å søke på midler til langsiktige utviklingsprosjekter
- Fylkeskommunene vedtar strategi for attraktive lokalsamfunn, og frivilligheten blir anerkjent som limet i lokalsamfunnet
- Vi må ha frivillighetssentraler som koordinere arbeidet med å lage gode, trygge og inkluderende møteplasser på tvers av generasjoner
- Alle kommuner har strategier for samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og tilbyr gratis lokalleie i kommunale bygg
- Tilbud om billig lokalleie for unge gründere, kulturelle og kreative unge næringsutøvere

BEHOVET ER: Å KOMME SEG FRA A TIL Å

I distriktene bor folk spredt. Elias er 25 år og oppvokst på Måsøy. Han bekymrer seg over at øya han kommer fra stadig får dårligere fastlandsforbindelse. Veiene blir ikke vedlikeholdt og flyavgangene blir færre. Det finnes ikke kollektivtilbud utenom skolebussen, og ungdommene i bygda kommer seg ikke til ungdomsklubben i sentrum. De er ensomme.

Elias er utdannet ved NMBU på Ås, og mener at distriktene er det beste utgangspunktet for en økt satsing på teknologiutvikling for grønn mobilitet. Han har studert markedets interesse for utvikling av distriktene, og mener at resultatet er nedslående. Elias har imidlertid store forhåpninger til at fornybar energi-drevet transport som el-fly, hydrogenbåter og tog vil komme kommunikasjonen i distriktene til gode.

Hva må til

for at distriktene har en bedre infrastruktur enn i dag? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Etablering av ordningen HENT MEG hvor du bestiller transport fra der du er til ønsket møtested på alle dager
- Kortbanenettet utbygges til å ta imot fremtidens luftfart
- Fylkesveier og fylkesveiferger får et økonomisk løft slik at varene som produseres og folket som bor der kommer frem
- Billettpriser på all transport må senkes for ungdom
- Jernbanen utbygges til flere distrikter
- Trygghet med å bo i distriktene må økes ved å sikre rasutsatte strekning, bygge gang- og sykkelveier og plassere flere gatelys
- I distriktene produseres det konkurransedyktig fornybar energi som må inngå i fremtidens transportløsninger

Behovet er

SKOLEN I LOKALSAMFUNNET = LOKALSAMFUNNET I SKOLEN

9. klasse lærer om medbestemmelse og lokaldemokrati i samfunnsfagtimen. I løpet av timen kommer spørsmålet: «hvor kan vi som ungdom komme med innspill til og påvirke kommunen?». De har lenge diskutert at de savner et sted å møtes etter skoletid, en ungdomsklubb. Klassen har et elevråd og kommunen et ungdomsråd. Likevel er det ikke alltid like enkelt å få lokalpolitikere i tale, slik at de kan få lagt fram sine argumenter for hvorfor ungdomsklubb bør prioriteres.

Hva må til for at samfunnsutviklingen skal bli mer ungdomsturt? **FORSLAG TIL NY POLITIKK:**

- Temaet medbestemmelse i lokaldemokrati forsterkes i læreplanen for 1. til 10. klassesetrinn. Skolen synliggjør de unge sine muligheter i lokaldemokratiet
- Alle kommuner har ungdomskoordinatorer som tilrettelegger for samarbeid med kommune, fylkeskommune og ungdommen. Koordinator tilrettelegger også for arbeidet i ungdomsrådet
- Ungdom må ha mulighet til å mene noe om all samfunnsutvikling
- Kommunenes sentralforbund (KS) tar ungdomsmedvirkning inn i folkevalgtprogrammet

BEHOVET ER

GI UNGDOMSRÅDENE REELL INNFLYTELSE

Ungdomsrådet i Granved kommune har engasjert seg i kommunens stedsutvikling. De ser at valgene som er tatt ikke ivaretar barn og unges interesser. Ungdomsrådet har utarbeidet en rekke innspill, og har skrevet et innlegg i lokalavisa. Men de vet ikke hvordan de skal få kommunepolitikerne til å høre på dem. De forsøker i tillegg så godt de kan å sette seg inn i saksdokumenter og saksbehandlingsrutiner, men det er vanskelig å få et helhetlig bilde og finne ut hvordan de skal gå frem. De samme utfordringene finnes også på regionalt og nasjonalt nivå.

Hva må til for at ungdomsrådene gis reell innflytelse? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Det opprettes et nasjonalt ungdomsråd
- Kommune-loven endres slik at kommunestyrene og fylkestingene gir ungdomsrådene tale- og forslagsrett i kommunestyremøtene og fylkestingene
- Ungdomsrådene skal ha mulighet til å uttale seg i alle saker som er til behandling
- Retningslinjene for kommunal og fylkeskommunal saksbehandling endres slik at konsekvensene for ungdom utredes
- Malene for saksbehandling endres slik at saker som ungdomsrådet skal behandle skrives slik at ungdommene forstår innholdet
- Ungdomskoordinatorerne er ansatt i alle kommuner

BEHOVET ER **DIGITALT INNBYGGERTORG**

Stian har mange ideer for hvordan tettstedet Lia kan bli et bedre sted å bo. Han savner en digital kanal for å kommunisere, gi uttrykk for behov, ønsker og levere sine egne forslag til løsninger. Han skjønner at ikke alt kan bli realisert, men mange av forslagene hans vil gjøre Lia mer attraktiv for både ungdom og voksne.

Når det ikke eksisterer en kanal for å komme med innspill tror Stian at kommunen går glipp av mange gode forslag. Samtidig føler han at det er vanskelig å delta i utviklingen av eget sted.

Hva må til

for at alle ungdommer har en stemme i samfunnsutviklingen? **FORSLAG TIL NY POLITIKK:**

- Det blir laget en plattform for digitalt innbyggertorg for ungdom som tilbys distriktskommunene gratis
- Distriktsungdom skal delta aktivt i utformingen av digitalt innbyggertorg
- Samfunnsfagtimene i grunnskolen og videregående skole brukes til læring i bruk av digitalt innbyggertorg for ungdom
- Kommunene skal svare på alle henvendelser som kommer til innbyggertorget

Hva må til for å gi 16-åringer stemmerett? FORSLAG TIL NY POLITIKK:

- Stortinget vedtar stemmerett for 16-åringer ved kommune- og fylkestingsvalg.
- Distriktsungdom må ha mulighet til å påvirke utvikling av egen kommune og egne fremtidsmuligheter
- De politiske partiene programfester stemmerett for 16-åringer ved kommune- og fylkestingsvalg
- Ungdom under 20 år skal gjennom nominasjon til valglister sikres fast plass i kommune- og fylkesting

Behovet er: **STEMMERETT FOR 16-ÅRINGER**

Elena går siste året på ungdomsskolen i Risvik. Hun er leder i ungdomsrådet, og er fornøyd med ordfører Marcela sin oppfølging av arbeidet deres. Det er likevel vanskelig å nå gjennom med forslagene fra ungdomsrådet. De har meninger om både helsetjenester, kulturtilbud, behovet for flere sommerjobber og behovet for bedre kollektivtilbud.

Ungdomsrådet ser at kommunestyret og fylkestinget behandler mange saker som angår dem, men som de ikke får være med å påvirke. Mye blir bestemt gjennom valg til kommunestyre og fylkesting. Disse valgene får ikke Elena og ungdomsrådet delta på.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/20	Ungdomsrådet	01.12.2020

Tildeling av rusforebyggende midler 2020

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Rusforebyggende midler 2020
- 2 Søknad om støtte til selvforsvarskurs
- 3 Søknad om støtte til svømming
- 4 Søknad om støtte til tur til Målselv

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord Ungdomsråd fordeler rusforebyggende midler for 2020, kr. 50 000, etter vedtatte tildelingskriterier.
2. Innvilgede midler må rapporteres i etterkant, og senest innen 3 måneder etter gjennomførelse.
3. Ubenyttede midler eller midler brukt til annet formål enn omsøkt kan kreves tilbakebetalt.

Saksopplysninger:

Rusforebyggende midler deles ut til frivillige lag/ foreninger som søker om midler til å gjennomføre tiltak for barn og unge mellom 12-19 år. Tiltakene/ arrangementene skal være rusfrie.

Midlene deles ut etter følgende kriterier:

1. Hovedsøker skal være et frivillig lag/ forening
2. Tiltaket skal i hovedsak være for barn og unge mellom 12 og 19 år
3. Tiltak som treffer barn og unge som faller utenfor organisert virksomhet prioriteres
4. Aktiviteter som legges til helg prioriteres
5. Midlene skal ikke brukes til drift som lønn, etc.
6. Midlene skal ikke brukes til større innkjøp av utstyr- det kan søkes om utstyr inntil kr. 5000,- og det skal beskrives hvorfor utstyret er nødvendig for utøvelsen av tiltaket.

Søknader skal inneholde: Beskrivelse av tiltak og hvorfor det er rusforebyggende, antall deltakere og hyppighet på tiltaket. Finansiering og kostnadsoverslag skal også ligge ved. Ufullstendige søknader vil etter kriteriene ikke bli behandlet.

Rusforebyggende midler for 2020 ble lyst ut via Kåfjord kommunes hjemmeside, Avvir, Framtid i nord og på flere av kommunens Facebook-sider. Ved fristens utløp, 15. november, var det kommet inn totalt 4 søknader. Årets søkere er:

- MUIL J12/ MUIL
- YKIL

Totalt til fordeling i 2020 er det kr. 50 000,-. Søknadsbeløp totalt er kroner 70 985,-.

Kåfjord kommune ved ungdomsrådet skal ha tilbakemelding på bruk av midlene med et enkelt regnskap og rapport innen 3 måneder etter gjennomføring. Ubenyttede midler eller midler som er brukt til annet enn omsøkt kan kreves tilbakebetalt.

Ungdomsrådet fordeler midlene etter oppgitte kriterier. Formannskapet er godkjenninginstans, men fordi formannskapet har hatt sitt siste møte for året vil saken sendes videre til kommunestyret.

Vurdering:

MUIL J12/ MUIL søknad 1: Søknad om støtte til tur til Målselv fjellandsby

MUIL J12/ MUIL har totalt sendt inn 3 søknader. Da søknadene omhandler ulike formål, skrives det ny vurdering for hver søknad.

Til tur til Målselv fjellandsby søkes det om dekning av 20 dagskort i bakken, leie av utstyr, samt noen timer med instruktør. De har innhentet nøyaktig pris, hvilket er på 900 kr. per deltaker. MUIL J12/ MUIL søker derfor om kr. 18 000,-.

Om tiltaket skriver søkeren videre i sin søknad:

- Turen er planlagt en lørdag
- For ungdommer i alderen 12-19 år
- Det vil være voksne til stede som vil sørge for at arrangementet er rusfritt
- Det vil være mulig for alle i aldersgruppen å melde seg på- uavhengig av tilhørighet til idrettslag, idrett o.l.
- Grunnen til at man også ønsker at leie av utstyr og instruktør skal være inkludert, er at man ønsker at alle uansett nivå og erfaring skal kunne være med
- Det forutsettes at den enkelte har egen skadeforsikring/ ulykkesforsikring dersom man ikke er medlem i MUIL
- Det er plass til 20 deltakere
- Kjøring t/r Kåfjord-Målselv arrangeres av de enkelte som skal være med og anses for å være deres egenandel

Søknad om støtte til tur til Målselv fjellandsby oppfyller alle krav jf. tildelingskriteriene.

Tur til Målselv fjellandsby er noe YKIL har arrangert i mange år- kanskje har MUIL i år latt seg inspirere av dette og derfor tatt initiativ til noe av det samme? Det er fint at lag kan inspirere og man kan lære av hverandres suksesshistorier, men det er da viktig at man hjelper til å løfte hverandres tiltak, og ikke blir å konkurrere om de samme ungdommene. Da YKIL i mange år har fått støtte til sin aktivitetstur til Målselv, anbefales det at MUIL får det samme ved årets

tildeling av rusforebyggende midler. En slik tur kan gi positive ringvirkninger og være med på å fremme både samhold og fysisk aktivitet. I tillegg vil det at det er gratis og inkludert utstyr være sosialt utjevne og gjøre terskelen lavere for alle å delta. Det er også positivt at ungdom fra hele kommunen kan delta. Jamfør tildelingskriteriene skal aktiviteter lagt til helgen prioriteres, noe denne gjør. **Det anbefales derfor en tildeling på kr. 15 000,-.**

MUIL J12/ MUIL søknad 2: Søknad om støtte til å leie Røde Kors-bassenget i Birtavarre

I søknad om støtte til å leie Røde kors-bassenget, søkes det om dekning av leiekostnader for å låne bassenget 2 timer 2 lørdager. Da dette koster 600 kroner per time, søkes det om kroner 2400,-.

Om tiltaket skrives søkeren videre i sin søknad:

- Man ønsker å holde bassenget åpent for ungdommer i alderen 12-19 år 2 lørdager
- Det vil være åpent i 2 timer
- Under arrangementet kommer det til å være voksne til stede som vil sørge for at arrangementet er rusfritt
- Det vil være åpent for påmelding for alle i aldersgruppen- uavhengig av tilhørighet til idrettslag, idrett o.l.
- Tiltaket vil være åpent for alle i aldersgruppen, så lenge man følger gjeldende regler for bassenget, bygget og ift. smittevern

Søknad om støtte til leie av Røde kors-bassenget oppfyller alle krav jf. tildelingskriteriene.

Dette tiltaket er et lite kostnadskrevenne tiltak, men vil likevel potensielt kunne glede mange unge i riktig aldersgruppe. Det at det skal være ansvarlige voksne til stede er avgjørende da aktiviteten foregår i vann. Dette tiltaket anses for å være svært gjennomførbart. Det er positivt at det er et tiltak som fremmer aktivitet og bevegelse i vann. Det er i tillegg positivt at det er åpent for alle i tilskuddsordningens aldersgruppe. Jamfør tildelingskriteriene skal aktiviteter lagt til helgen prioriteres, noe denne gjør. **Det anbefales derfor en tildeling på kr. 2400.**

MUIL J12/ MUIL søknad 3: Søknad om støtte til selvforsvarskurs

I søknad om støtte til selvforsvarskurs søkes det om midler til å dekke instruktør (inkludert kjøring) og desinfeksjonsmidler. Da kursprisen per deltaker er kr. 450,- søkes det om kroner 9500,- til tiltaket, hvor av 500 av de kronene er til desinfeksjonsmidler.

Om tiltaket skriver søkeren videre i sin søknad:

- Planlagt på en lørdag for ungdommer i alderen 12-19 år
- Under arrangementet kommer det til å være voksne til stede som vil sørge for at arrangementet er rusfritt
- Det vil være åpent for påmelding for alle i aldersgruppen- uavhengig av tilhørighet til idrettslag, idrett o.l.
- Det forutsettes at den enkelte har egen skadeforsikring/ ulykkesforsikring dersom man ikke er medlem i MUIL
- Har innhentet pristilbud fra Krav maga i Tromsø: kurset er på 3-4 timer og prisen er inkludert kjøring
- Det forutsettes at MUIL får låne gymsalen på Manndalen skole gratis, alternativt Kåfjordhallen i Olderdalen (ut ifra. størrelse på sal og smittevern)

Søknad om støtte til selvforsvarskurs oppfyller alle krav jf. tildelingskriteriene.

Dette er nok et eksempel på et positivt tiltak fra MUIL J12/ MUIL sin side. I tillegg til å fremme fysisk aktivitet på en helgedag, så fremmer et slikt tiltak samhold og kunnskap om det å kunne

noe om å forsvare seg selv. Kåfjord kommune ser positivt på tiltak som er ment for å samle kommunen og som tilbys alle unge i samme aldersgruppe. Derfor er det også viktig at slike tiltak er gratis for alle. Det er fint at man har opprettet kontakt med mulig instruktør og er obs på smittevern. Et slikt tiltak vil også kunne fenge både gutter og jenter. **Det anbefales derfor en tildeling på kroner 9500,-.**

YKIL Søknad 1: Midler til Ytre Kåfjord idrettslags treningsrom

Da også YKIL søker om midler til to ulike formål, deles det opp i to ulike vurderinger. Generelt om sitt arbeid skriver YKIL følgende: *Vi er et lite idrettslag som med dugnadsinnsats prøver å drive aktiviteter for barn og ungdom i bygda. Dette er veldig viktig i vår lille bygd, siden det ikke drives noen form for kommunale aktiviteter i bygda.*

Søker om midler til å dekke gratis treningsavgift for 25 ungdom i alderen 12-19 år, midler til å kjøpe ny romskin og dekking av leie av lokalene. Totalt søkes det om kroner 27 000,-.

Om tiltaket skriver søker:

- Treningsrommet har ukentlige trimkvelder for barn, ungdom og voksne (noe av dette i gymsal og noe i treningsrom)
- Formålet med treningsrommet og trimkveldene er at ungdommene skal ha et fritidstilbud i egen bygd, der de også sosialiseres med voksne og lærer gode treningsteknikker
- Dette fritidstilbudet anses for å være et viktig sosialt-/treningstilbud og et viktig rusforebyggende tiltak
- Treningsrommet er aktivt brukt av ungdom fra bygdene Djupvik og Olderdalen både på ukedager og i helger og er dermed et viktig aktivitetstilbud for å forebygge bruk av rusmidler
- Ytre Kåfjord Idrettslag eier alt av utstyr på treningsrommet, men trenger å reparere og fornye utstyr, siden tilbudet er blitt veldig attraktivt og mange bruker rommet.
- YKIL leier lokalene hos Djupvik/Nordmannvik Bygdehus og betaler en årlig leie til dem
- Tilbudet om gratis treningsavgift for ungdom har tidligere blitt godt mottatt og man ønsker derfor å fortsette med det

Søknad om støtte til midler til treningsrom oppfyller alle krav jf. tildelingskriteriene.

Det er fint at YKIL ønsker å satse på en kombinasjon av fysisk og sosial aktivitet rettet mot ungdom. Dette er folkehelsearbeid i praksis. Det er også veldig positivt at de kan vise til at man nå har alle bygdas ungdommer som medlem i idrettslaget- det viser at slike tiltak fungerer. **Det anbefales derfor at det innvilges full støtte til tiltaket med å dekke treningsavgift for ungdom, 25 x 400 kroner= kroner 10 000,-.** Hva angår støtte til leie av lokaler, så er dette noe som ikke bare kommer ungdom til gode, men også voksne, ettersom de også bruker lokalene. Da rusforebyggende midler først og fremst skal komme barn og unge til gode og fordi det er mange gode tiltak som skal dele på årets tildelingssum, anbefales det at det ikke gis støtte til dette i år. Når det gjelder midler til støtte av deler av summen for ny romskin, så må man igjen prioritere. Da også dette vil være en investering som -kanskje først og fremst- vil komme de litt eldre til gode, anbefales det at det ikke tildeles kroner 5000,- til dette formålet i år.

YKIL søknad 2: Aktivitetstur til Måselv fjellandsby

Søker om midler til å dekke overnatting for ungdommer, bakkekort og inngang polarbadet. Totalt søkes det om kroner 14 085,- til dette tiltaket.

Om tiltaket skriver søker videre:

- Et tiltak man har arrangert i mange år

- Turen har vært viktig for både det sosiale samholdet i bygda og for å skape interesse for aktivitet blant barn og unge
- På turen bor man sammen i fjellandsbyen, står på ski, går på langrenn, bader i Polarbadet og har felles måltider
- Det er voksne med på hele turen, slik at rammene blir trygge
- Forrige tur var med 79 påmeldte, hvor av 41 var barn og ungdom
- Ettersom alle bygdas ungdommer er medlem av idrettslaget, vil tilbudet nå alle bygdas ungdommer
- Idrettslagets egenandel vil dekke opphold, bakkekort og polarbadet for alle barn fra 0-12 år, samt ledsagere.
- Grunnet situasjonen med covid-19 har man laget en plan B: høsttur til Alta med klatrepark og Nordlysbadet.

Søknad om støtte til tur til Målselv fjellandsby oppfyller alle krav jf. tildelingskriteriene.

YKIL har som tidligere nevnt en mangeårig tradisjon med aktivitetstur til Målselv fjellandsby. Nå har man kanskje også inspirert MUIL til å arrangere noe av det samme, hvilket er positivt så lenge man ikke begynner å konkurrere om de samme ungdommene. Da bør det heller etterstrebes et samarbeid. At hele 79 stykk var påmeldt i fjor, hvor av 41 var barn og unge, vitner om stor popularitet. Det er positivt at YKIL er opptatt av å stimulere både barn og unge til variert aktivitet, men også at man deltar med voksne. **Det anbefales at tiltaket tildeles omsøkt beløp, kroner 14 085,-.**

Ytre Kåfjord Idrettslag

Djupvik

9146 Olderdalen

Djupvik, 09.11.20

Ungdomsrådet

Kåfjord kommune

9148 Olderdalen

Søknad om rusforebyggende midler for ungdom 12-19 år

Vi er et lite idrettslag som med dugnadsinnsats prøver å drive aktiviteter for barn og ungdom i bygda. Dette er veldig viktig i vår lille bygda, siden det ikke drives noen form for kommunale aktiviteter i bygda.

Vi søker om midler til følgende tiltak:

1. Ytre Kåfjord idrettslags treningsrom:

Ytre Kåfjord idrettslag driver et treningsrom og har ukentlige trimkvelder (både i treningsrom og gymsal) for barn, ungdom og voksne.

Formålet med treningsrommet og trimkveldene er at ungdommene skal ha et fritidstilbud i egen bygda, der de også sosialiseres med voksne og lærer gode treningsteknikker. Vi anser dette fritidstilbudet som et viktig sosialt-/treningstilbud og et viktig rusforebyggende tiltak. Treningsrommet er aktivt brukt av ungdom fra bygdene Djupvik og Olderdalen både på ukedager og i helger og er dermed et viktig aktivitetstilbud for å forebygge bruk av rusmidler. Ungdommene får et tilbud i egen bygda og trenger ikke dra ut av bygda for å "ha noe å gjøre".

Ytre Kåfjord Idrettslag eier alt av utstyr på treningsrommet, men trenger å reparere og fornye utstyr, siden tilbudet er blitt veldig attraktivt og at mange bruker rommet. Vi leier lokalene hos Djupvik/Nordmannvik Bygdehus og betaler en årlig leie til dem. Vi har tidligere kunnet gi et gratis treningstilbud for ungdom i alderen 12-19 år på grunnlag av rusforebyggende midler. Dette har vært godt mottatt, og vi har fått flere brukere i denne aldersgruppen. Dette ønsker vi å videreføre og søker derfor om støtte til dette.

For å kunne opprettholde et tilbud på treningsrommet søker vi derfor om:

- Gratis treningsavgift for ungdom 12-19 år: 25 ungdommer x 400 kr= kr. 10000
- Midler til å kjøpe ny rommaskin (Abilica Premium Toprower): kr.13999
(søknadssum: kr.5000,- Egenkapital: kr.8999,-)
- Dekking av leie av lokalene: kr.12000,- (årlig leiesum)

2. Aktivitetstur til Målselv Fjellandsby:

Ytre Kåfjord Idrettslag har i mange år arrangert en årlig aktivitetstur til Målselv Fjellandsby med hjelp av eksterne midler. Turen har vært viktig både for det sosiale samholdet i bygda og for å skape interesse for aktivitet hos barn og ungdom. På turen bor vi sammen i fjellandsbyen, står på snowboard/ slalomski i bakkene, går på langrennski i flotte preparerte løyper, bader i Polarbadet og har felles grilling i fjellandsbyens lavvo om kvelden. Dette motiverer ungdommene til å drive med slike aktiviteter, noe som absolutt er rusforebyggende. Turen arrangeres i trygge rammer med voksne ledsagere. På forrige tur var det 79 påmeldte, derav 41 barn og ungdom. Vi antar at antallet på neste tur vil bli omtrent det samme. Som vi kan se av medlemslista er alle ungdommene i bygda nå medlem i idrettslaget (også en del i fra Olderdalen), noe som vil si at alle ungdommene i bygda vil få dette tilbudet.

Til dette tiltaket søker vi om dekning av:

- Overnatting: 3 leiligheter (vil dekke overnatting for ungdommene) á 2295 kr: kr.6885
- Bakkekort (5 ungdommer over 16 år: 380kr x6=1900 kr. 11 ungdommer 12-15: 300kr x11= 3300kr) Totalt: kr.5200
- Polarbadet: (125 kr x 16)= kr. 2000
- Samlet sum: kr.14085,-

Idrettslagets egenandel vil da være å dekke opphold, bakkekort og polarbadet for alle barn fra 0-12 år, samt ledsagere.

I og med at situasjonen rundt covid 19 og mulighet for aktivitetstur er noe usikker i løpet av vinteren 2021, har vi lagt en plan B. Plan B går ut på å ta en høsttur i stedet, og da vil turen gå til Alta med klatrepark og Nordlysbadet som hovedaktiviteter. Vi håper imidlertid at situasjonen har roet seg eller at en vaksine er godkjent, slik at aktivitetstur i mars/april kan gjennomføres.

Med håp om få dekket noen av våre tiltak, som er viktig for bygdas ungdom.

Vennlig hilsen

Lise Kristiansen, for Ytre Kåfjord Idrettslag.

SØKNAD OM STØTTE TIL SELVFORSVARSKURS

Muil J12/ MUIL søker om støtte til å arrangere selvforsvarskurs for ungdommer. Tiltaket er planlagt arrangert på en lørdag og er for ungdommer i alderen 12-19 år.

Under arrangementet kommer det til å være voksne til stede, som vil sørge for at arrangementet er rusfritt. Det vil være åpnet for alle i aldersgruppen å melde seg på, uavhengig av tilhørighet til idrettslag, eller idrett ellers.

Det forutsettes at den enkelte har egen skadeforsikring/ulykkesforsikring dersom man ikke er medlem i Muil.

Vi har innhentet pristilbud fra Krav maga Tromsø, og har fått en pris på 400-450 kr pr. deltaker, for kurs på 3-4 timer. Et kurs har plass til 20 deltakere. Kjøring for instruktør Tromsø/ Manndalen er inkludert i prisen.

Det forutsettes at Muil får låne gymsalen på Manndalen skole gratis, alternativ idrettshallen i Olderdalen dersom smittevernreglene på tidspunkt for arrangementet krever større plass enn det man har i en gymsal.

Muil J12/ Muil søker herved om:

450 kr. pr. deltaker x 20 deltakere = 9000 kr.

Håndsprit/ desinfeksjonsmidler = 500 kr.

Til sammen 9500 ,-

På vegne av Muil J12

Cathrine Borgan Solbakken

Mob. 91178081

cathjs@hotmail.com

SØKNAD OM STØTTE TIL Å LEIE RØDE KORS BASSEGET I BIRTAVARRE

Muil J12/ MUIL søker om støtte til å leie Røde kors bassenget i Birtavarre og holde åpent for ungdommer 2 lørdager. Tiltaket er for ungdommer i alderen 12-19 år.

Under arrangementet kommer det til å være voksne til stede, som vil sørge for at arrangementet er rusfritt. Det vil være åpnet for alle i aldersgruppen å melde seg på, uavhengig av tilhørighet til idrettslag, eller idrett ellers.

Bassenget koster 600 kr. pr time. Vi tenker å holde åpent 2 timer pr. gang.

Tiltaket forutsetter ingen påmelding i forkant og alle i aktuell aldergruppe kan delta i hht. gjeldene interne regler vedrørende plass og smittvern hensyn ved Røde kors bassenget.

Muil J12/ Muil søker herved om:

600 kr. pr. time x 2 timer = 1200 kr. pr gang

1200 kr. x 2 lørdager = 2400 kr.

Til sammen 2400 ,-

På vegne av Muil J12

Cathrine Borgan Solbakken

Mob. 91178081

cathjs@hotmail.com

SØKNAD OM STØTTE TIL TUR TIL MÅSELV FJELLANDSBY

Muil J12/ MUIL søker om støtte til å arrangere tur til Måselv fjellandsby for ungdommer. Tiltaket er planlagt arrangert på en lørdag og er for ungdommer i alderen 12-19 år.

Under arrangementet kommer det til å være voksne til stede, som vil sørge for at arrangementet er rusfritt. Det vil være åpnet for alle i aldersgruppen å melde seg på, uavhengig av tilhørighet til idrettslag, eller idrett ellers. For å sikre at alle som er interessert i å delta kan melde seg på uavhengig av tidligere erfaring, har vi innhentet pris med instruktør og leie av alt utstyr.

Det forutsettes at den enkelte har egen skadeforsikring/ulykkesforsikring dersom man ikke er medlem i Muil.

Vi har innhentet pristilbud fra Måselv fjellandsby, og har fått en pris på 900 kr pr. deltaker, for en dag i bakken, inkludert alt utstyr og noen timer med instruktør. Det vil være plass til 20 deltakere.

Kjøring t/r Kåfjord- Måselv arrangeres av den enkelte og det forutsettes at dette regnes som egenandel.

Muil J12/ Muil søker herved om:

900 kr. pr. deltaker x 20 deltakere = 18000 kr.

Til sammen 18000,-

På vegne av Muil J12

Cathrine Borgan Solbakken

Mob. 91178081

cathjs@hotmail.com

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
15/20	Ungdomsrådet	01.12.2020

Innspill til planprogram - Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune

Henvising til lovverk:

Vedlegg

1 Planprogram Helse- og omsorg Kåfjord

Kommunedirektørens innstilling:

Saken legges frem uten innstilling til vedtak.

Saksopplysninger:

Viser til vedlagte planprogram.

Kåfjord kommune har pr. i dag «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023». Denne ble vedtatt i 2013 og er ikke revidert/oppdateret siden.

Arbeidet med ny kommunedelplan er startet, og ihht. Plan- og bygningsloven skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for dette arbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning.

Denne sendes derfor ut til alle høringsinstanser nevnt i planprogrammets medvirkningsdel, og vil i tillegg bli gjort tilgjengelig på kommunens hjemmeside og på Servicekontoret.

Høringsfrist: **18. januar 2021.**

Vurdering:

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Planprogram for Plan for Helse- og omsorg i Kåfjord kommune.

Trond Skotvold
Kåfjord kommune

Innhold

Om planprogram og kommunedelplan	1
Innledning.....	1
Beskrivelse av planprosessen:	2
Tidsplan	2
Bakgrunn	3
Overordnede planer og strategier.....	3
Gjennomføring og planarbeid	4
Tema for helhetlig helse- og omsorgsplan	4
Organisering	6
Datainnsamling.....	6
Definisjoner	6
Medvirkning	7
Høringsinstanser:.....	7
Referanser	7

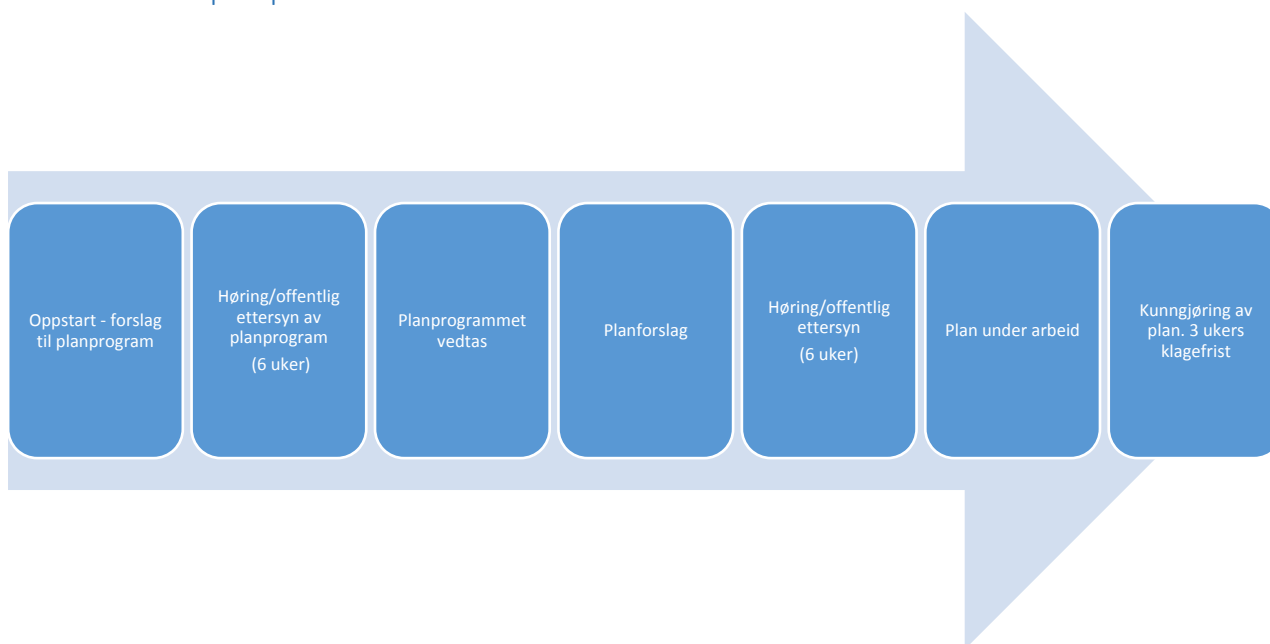
Om planprogram og kommunedelplan

Kåfjord kommune har pr i dag «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023». Denne ble vedtatt i 2013 og er ikke revidert/oppdatert siden. Ny kommunedelplan planlegges nå utarbeidet. I henhold til Plan- og bygningsloven skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning. I den innledende delen skal eksisterende «Strategisk plan for helse- og omsorgsetaten mot 2023» evalueres og resultater fra dette arbeidet skal innarbeides i den nye kommunedelplanen.

Innledning

Alle innbyggere i en kommune kommer på ett eller annet tidspunkt innom helse- og omsorgstjenestene. Sektoren har et livsløpsperspektiv helt fra omsorgen for det ufødte barnet til livets avslutning. Planen skal derfor dekke aldersspennet fra det ufødte barn til omsorg ved livets slutt. Helse- og omsorgssektoren er den økonomisk største sektoren i en kommune, og representerer svært mange arbeidsplasser samt et mangfold av tjenester og tilbud til kommunens innbyggere. I tillegg til de tradisjonelle tjenestene innen helse- og omsorgssektoren, er det også i et folkehelseperspektiv viktig å se på andre kommunale tjenestetilbud som for eksempel bibliotek, boliger, oppvekstvilkår, fritidstilbud og barnevern som skal bistå til å støtte og gi innbyggerne i en kommune et godt liv. Planprosessen «Helhetlig helse- og omsorgsplan» er nedfelt i kommunal planstrategi 2017 - 2019 (Kåfjord kommune, 2017). Planprosessen for en kommunedelplan er regulert av plan og bygningsloven §§ 11-1 (2010). Planen berører helse- og omsorgstjenester, oppvekstvilkår og folkehelseperspektiv, planen blir derfor delvis sektorovergripende.

Beskrivelse av planprosessen:

Tidsplan

Planarbeidet vil bli utført fra februar 2020 til juni 2020.

År	2020												2021					
Milepæl/måned	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	
Utkast planprogram/ innhold	■																	
Behandling og vedtak i UOO		■																
Offentlig ettersyn/høring (6 uker)		■	■															
Planprogram vedtas i UOO					■													
Planforslag til UOO						■												
Offentlig ettersyn/høring (6 uker)							■	■										
Justering/ korrigerings									■									
Behandling og vedtak i UOO										■	■							
Vedtak i Kåfjord kommunestyre												■	■	■	■	■	■	
Kunngjøring (3 ukers klagefrist)												■	■	■	■	■	■	

Planen har en tidshorisont på fire år: 2021 – 2024 og vil bli rullert årlig. Planen vil bli politisk gyldig i fire år etter vedtak i Kommunestyret.

Bakgrunn

Helhetlig helse- og omsorgsplan skal definere mål og legge føringer for hvordan tilbudet innen helse- og omsorgssektoren for innbyggerne i Kåfjord kommune skal være i neste fireårsperiode. Planen skal gi overordnede strategier og føringer. Planen har perspektiv «fra vugge til grav» og skal beskrive strategier og tiltak for alle aldersgrupper så vel som forebygging av sykdomsutvikling. Dette innbefatter både tilbud som gis av kommunen, men også tjenester som gis av andre etater og virksomheter og som samarbeider med Kåfjord kommune. Planen presenterer en beskrivelse av de ulike tjenester innen helse- og omsorgssektoren i Kåfjord kommune. I tillegg skal det utarbeides virksomhetsplaner for de ulike enhetene. Framtidig demografisk utvikling tilsier sterk vekst i den eldre befolkningen. En ser økning i utfordringer knyttet til rus og psykisk helse, samt at tjenestene og målgruppen for funksjonshemmede endrer karakter. Samhandlingsreformen, nasjonale planer og nye lovkrav tilsier at oppgaver og tjenestetilbud i stor grad skal løses i kommunene, der pasienten/brukeren bor. Det vil være nødvendig å sette økt fokus og innsats mot helsefremmende og forebyggende arbeide for å dempe eller utsette behovet for helse- og omsorgstjenester. Tjenestene skal i større grad utformes med brukermedvirkning i nært samarbeid med pasienter, brukere og deres pårørende. I tillegg skal det i større grad en tidligere fokuseres på pårørendestøtte, deriblant opplæring og veiledning av pårørende som ivaretar omsorgen for sine nærmeste. Utvikling av digitale og nye teknologiske løsninger skal tas i bruk og dette vil blant annet gi nye muligheter for at den enkelte bruker skal kunne bo i eget hjem så lenge som mulig. Som følge av de endringene kommunen står overfor må det også settes særskilt fokus på rekruttering og kompetanseutvikling for ansatte i hele helse- og omsorgsetaten.

Overordnede planer og strategier

Planen skal bygge på tidligere arbeid i kommunens gjeldende planverk. I tillegg skal en helhetlig helse- og omsorgsplan knyttes opp mot tidligere planarbeid og nasjonale føringer som er gitt i lovverk, forskrifter, utredninger, veiledere og rundskriv. Lokale reglement og forskrifter er også viktige her.

- Demensplan 2020 «Et mer demens vennligsamfunn»
- Forordning 2016/679 «Personvernforordningen» (EU)
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet 2015 – 2020
- Prop. 15 S (2016 – 2020) «Opptappingsplan for rusfeltet»
- Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017 – 2022) «Mestre hele livet»
- St.mld 19 (2014 – 2015) «Folkehelsemeldingen»
- St.mld 25 (2005 – 2006) «Mestring, muligheter og mening»
- St.mld 26 (2014-2015) «Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet»
- St.mld 39 (2006 – 2007) «Frivillighet for alle»
- St.mld 47 (2008 – 2009) «Samhandlingsreformen»
- St.mld. 11 (2015 – 2016) «Nasjonal helse- og sykehusplan»
- St.mld. 29 (2012 – 2013) «Morgendagens omsorg»
- St.mld.15 (2017–2018) Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017–2019)
- «Omsorg 2020» - regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020
- IS-2620 Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- IS-2076 Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne «Sammen om

mestring»

- Andre relevante planer, rundskriv og veiledere

Gjennomføring og planarbeid

I helhetlig helse- og omsorgsplan vil det omtales en del nye områder som ikke er synliggjort i kommuneplanens samfunnsdel (Kåfjord kommune 2017) og i Strategisk plan for helse og omsorg mot 2023 (Kåfjord kommune 2013). Det er også planlagt og implementert ulike satsninger lokalt, regionalt og nasjonalt siden den gang innen en rekke felt som berører helse- og omsorgssektoren. Helse- og omsorgsplanen skal være et viktig politisk styringsdokument. Her kan man synliggjøre føringer for hvordan politisk nivå ønsker at tilbud skal tilrettelegges til mennesker som benytter helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

Tema for helhetlig helse- og omsorgsplan

Helhetlig helse- og omsorgsplan vil ta for seg en beskrivelse av eksisterende tjenestetilbud i og utenfor kommunen. Det vil også bli gjennomført en SWOT-analyse for å se nærmere på styrker, svakheter, muligheter og utfordringer kommunen vil møte. Det skal også utarbeides en tiltaksliste med prioriterte mål tiltak for planperioden. Dette skal være gjennomgående på alle punktene. Under er det laget en oversikt over temaene som vil bli belyst i planen.

Statusbeskrivelse

Beskrivelse av status for Kåfjord kommune i 2019, inkludert kort beskrivelse av tjenestene og organisasjonskart.

Utfordringer

Beskrivelser av utfordringsbildet slik det ser ut i 2019, samt antatte utfordringer frem mot 2030. Dette inkluderer demografi (særlig befolkningsutvikling) og utfordringer knyttet til nasjonale satsninger som for eksempel samhandlingsreformen og «Leve hele livet». Utfordringsbildet vil også si noe om antatt økning i demensproblematikk med et økende antall eldre og ivaretagelse av mennesker med rus- og/eller psykisk helseplager

Omsorgstrappen

Beskrivelse av omsorgstrappen

Folkehelse og forebygging

Folkehelsestatus for Kåfjord kommune og arbeidet med forebygging på ulike områder innen både somatisk-, tann-, rus - og psykisk helse og vold hos barn, unge og eldre. Tema knyttet til fysisk aktivitet, forebygging, ernæring og underernæring tas inn under dette området.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Beredskapsplaner knyttet til helse og omsorgstjenestene som plan for smittevern og atomberedskap samt overordnet beredskapsplan og ROS-analyse. Skal også beskrive psykososialt kriseteam og kriseøvelser.

Habilitering og rehabilitering

Tjenester og tiltak innen rehabiliterings- og habiliteringsområdet i og utenfor Kåfjord kommune i dag og fremover. Hvordan sikre helhetlige og koordinerte tjenester for brukere samt sikre at det er god samhandling mellom tjenesteområdene.

Kompetanse

Strategi for kompetanseheving i tjenestene vil være et sentralt tema

Rekruttering

Rekruttering av helsepersonell til kommunale helse- og omsorgstjenester antas å være utfordrende i årene fremover. Strategi for å rekruttere og beholde helsepersonell er derfor en viktig del av en helse- og omsorgsplan.

Velferdsteknologi

Økningen i antallet som har behov for helse- og omsorgstjenester vil øke i årene som kommer. Det satses på velferdsteknologi både lokalt, nasjonalt og regionalt. Målformuleringer og strategier innen velferdsteknologiområdet skisseres som en del av planen.

Interkommunalt samarbeid

Som en liten kommune i Nord-Troms har Kåfjord kommune en rekke avtaler om interkommunalt samarbeid. Eksempler på dette er jordmortjenesten, KAD plass (kommunal øyeblikkelig hjelp døgnplass), krisesenter og legevaktttelefon. Samarbeidet går både innad i Nord-Troms, samt med Tromsø kommune.

Brukerstyring/medvirkning

Strategi for hvordan brukerstyring og brukermedvirkning ivaretas skal framkomme i planen

Innovasjon

Innovasjon står sentralt i forhold til utvikling av alle tjenester som kommunen utfører. Det vil framkomme av planen hva som planlegges videre i forhold til utvikling av tjenestene, hvilke prosjekter som er igangsatt etc.

Mangfold og inkludering

Kåfjord kommune har lang erfaring med en mangfoldig befolkning og planen skal angi hvordan arbeidet i forhold til mangfold og integrering skal fortsatt skal ivaretas.

Frivillig arbeid/aktivitet og tilbud

Det bør utarbeides en bevist strategi som formulerer mål og tiltak for det fremtidige samspillet mellom frivillig og offentlig sektor på helse- og omsorgsfeltet – både hjelpetiltak og folkehelsearbeid.

Aktiv omsorg

Aktiv omsorg skal blant annet bidra til å fremme mestring, opplevelser, økt fysisk aktivitet, sosial deltaking og god helse i arbeid med ulike bruker/pasient grupper. Dette er et viktig perspektiv i alle deler av helse- og omsorgstjenesten.

Samisk i Helse og omsorg

Kåfjord kommune tilhører forvaltningsområdet for samisk språk, hvor norsk og samisk er likestilte språk. Dette gir alle rett til å bruke samisk i kontakt med det offentlige; statlige, fylkeskommunale og kommunale organ. Dette betyr blant annet at en har rett til å bli møtt og å bruke samisk i kontakt med det offentlige, rett til å få svar på samisk, kunngjøringer og skjemaer skal være på samisk og en har rett til undervisning i og på samisk.

Tiltak

Alle områdene skal innebære en tiltaksoversikt med eventuell tilhørende kostnadsbeskrivelse.

Organisering

Arbeidet med planen vil være organisert i kommuneadministrasjonen i Kåfjord.

Kommunestyret vil være prosjekteier, UOO vil være planfaglig politisk utvalg og sette prosessen i gang og være fagansvarlig politisk utvalg.

Prosjektledelsen legges til etatsleder/helse- og omsorgssjef og det vil bli opprettet en tverrfaglig prosjektgruppe som vil følge opp planprosessen.

Datainnsamling

Kommuneplanens samfunnsdel vil brukes som bakgrunn for planen. Det vil også bli brukt data fra følgende kilder. Listen er ikke uttømmende.

- Folkehelsesdata for Kåfjord kommune 2019
- Statistisk sentralbyrås befolkningsframskriving og andre statistikker fra SSB
- Kommunal planstrategi 2017 – 2018
- Kommuneplanens samfunnsdel 2015 – 2027
- Ungdata NOVA 2017 og 2018
- Makrodata fra journalsystemer i kommunen knyttet til antall brukere, liggedøgn m.v.
- Innbyggerundersøkelsene
- Brukerplan
- Ulike kartlegginger
- Interkommunal kompetanseplan for Nord Troms

Definisjoner

Samhandlingsreformen: Målet med samhandlingsreformen er bedre folkehelse og bedre helse- og omsorgstjenester på en bærekraftig måte. Strategiene er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre. Pasienter og brukere skal få tidlig og god hjelp nærmest mulig der de bor (Helsedirektoratet, 2017).

Folkehelsearbeid: Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Helsedirektoratet, 2018).

Habilitering og rehabilitering er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til pasientens og

brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet

Medvirkning

I henhold til Plan- og bygningsloven § 5- 1 skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning. Det er i arbeidet med en ny helhetlig helse- og omsorgsplan viktig at brukere og pårørende får mulighet til å komme med innspill tidlig i prosessen. Det er særlig viktig å sørge for medvirkning fra grupper som berøres. I tillegg vil det være viktig å involvere Kåfjord ungdomsråd, Rådet for eldre, Råd for funksjonshemmede samt ulike brukerorganisasjoner, frivillige lag og foreninger. Ansatte og tillitsvalgte vil være representert i prosjektgruppen. Planen vil sendes ut til utvalgte høringsinstanser, samt bli lagt ut på offentlig høring.

Høringsinstanser:

Bygdeutvalg og pensjonistforeninger i Kåfjord kommune
Frivillige lag og foreninger i Kåfjord kommune
Fylkesmannen i Troms
Oppvekstetaten og kulturkonsulenten i Kåfjord kommune
Råd for eldre og Kåfjord kommune
Råd for funksjonshemmede i Kåfjord kommune
Plan, utvikling og driftsetaten i Kåfjord kommune
Troms fylkeskommune
Ungdomsrådet i Kåfjord kommune
Offentlig høring
Brukerorganisasjoner blant annet, RIO, Marborg, NFU
Nordstroms friluftsråd
Universitetssykehuset Nord-Norge, samhandlingsavdelingen
Pasient- og brukerombudet

Referanser

Folkehelseinstituttet. (2016). FHI. Hentet fra fhi.no:

<https://www.fhi.no/fp/psykiskhelse/psykiskhelse/livskvalitet-og-trivsel-i-norge/>.

Helsedirektoratet. (2012). Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus – og psykisk lidelse – ROP lidelser. Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet. (2015). Helsebiblioteket. Hentet fra helsebiblioteket.no:

www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/palliasjon/innledning-revidert/definisjon-avpalliasjon.

Helsedirektoratet. (2017, 02). Samhandlingsreformen. Hentet fra helsedirektoratet.no:

<https://helsedirektoratet.no/samhandlingsreformen>.

Helsedirektoratet. (2018, 01). Helsedirektoratet. Hentet fra helsedirektoratet.no:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse>.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2010). Lovdata. Hentet fra lovdata.no:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71?q=plan%20og%20byggningsloven>.

Strategisk plan for Helse- og omsorg i Kåfjord mot 2023. Kåfjord kommune (2013)

Kommuneplanens samfunnsdel. Kåfjord kommune. (2015)

